

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «НАУКОВИЙ ЦЕНТР АЕРОКОСМІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ ЗЕМЛІ ІНСТИТУТУ ГЕОЛОГІЧНИХ НАУК
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДУ «Науковий центр аерокосмічних
досліджень Землі ІГН НАН України»

член-кореспондент НАН України

_____ Михайло ПОПОВ

«__»_____ 2022 р.

Затверджено вченою радою

ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень
Землі ІГН НАН України»

протокол № 4 від «18» березня 2022 року

введено в дію наказом директора Центру від

26.05.2022 № 95

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ**

у ДУ «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України»

КИЇВ 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Державна установа «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук Національної академії наук України» (далі - Центр) здійснює освітню діяльність відповідно до законів України, має ліцензії на провадження освітньої діяльності, відповідає вимогам, що встановлені в Законі України «Про вищу освіту» до освітніх програм відповідного рівня вищої освіти в межах спеціальності та стандартів вищої освіти.

1.2. У Центрі реалізуються процеси розроблення і затвердження освітніх програм таким чином, щоб вони відповідали визначеним для них цілям. Кваліфікації здобувачів вищої освіти, що отримані в результаті навчання за освітньою програмою, повинні відповідати певному рівню Національної рамки кваліфікації вищої освіти та рамці кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

1.3. Дане Положення визначає функціональні обов'язки, відповідальність та права гаранта освітньої програми.

1.4. **Гарант освітньої програми** - науковий працівник, який працює в Центрі за основним місцем роботи, має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю. Призначається із групи забезпечення спеціальності.

Гарант освітньої програми на третьому рівні (доктор філософії) повинен мати:

- науковий ступінь доктора або кандидата наук та вчене звання (професор, доцент, старший науковий співробітник) за відповідною або спорідненою спеціальністю;

- стаж наукової та/або науково-педагогічної роботи не менш як 10 років.

1.5. Науковий працівник може виступати гарантом лише однієї освітньої програми, а також може бути одночасно її керівником та завідувачем відділу.

1.6. Гарант освітньої програми за своїми функціональними обов'язками відповідає за реалізацію освітньої програми на всіх її етапах та під час проведення акредитації, яка здійснюється за вимогами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

1.7. Якість та відповідність освітніх програм певному рівню Національної рамки кваліфікації вищої освіти забезпечується особисто гарантом освітньої програми, робочою групою та зацікавленими сторонами.

1.8. Гарант освітньої програми керується цим Положенням, а також: Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постановами, розпорядженнями Кабінету Міністрів України, Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами, наказами Міністерства освіти і науки України стосовно вищої освіти та іншими законодавчими і нормативними актами, Положенням «Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», нормативно-правовими документами Національного агентства із забезпечення

якості вищої освіти, Статутом Центру, Концепцією розвитку НАН України до 2030 року, наказами та розпорядженнями директора Центру.

1.9. Гарант освітньої програми призначається наказом директора Центру.

2. ГЛОСАРІЙ

Акредитація - оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності Центру за цією програмою на предмет: відповідності стандарту вищої освіти; спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання.

Атестація - встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Внутрішній аудит освітньої програми - процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення освітніх програм з боку адміністрації Центру або Президії НАН України. Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність освітньої програми до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОП (напр., програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів, програм практик); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОП та ін.

Галузь знань - основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Група забезпечення спеціальності - група наукових та/або науково-педагогічних працівників, для яких Центр є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на третьому рівні вищої освіти, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Компетентність - динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти: інтегральна компетентність - узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентності рівня щодо навчання та/або професійної діяльності; загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку; спеціальні (фахові, предметні) компетентності - компетентності, що залежать від предметної галузі, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Компетенція - надані особі повноваження для виконання покладених на

неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни - навчально-методичний документ, складниками якого є навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, комплексної контрольної роботи, післятестастаційного моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни.

Керівник групи забезпечення спеціальності (для діючої спеціальності) - призначається із науково-педагогічних та/або наукових працівників зі складу групи забезпечення спеціальності, має кваліфікацію відповідно до спеціальності, рівень наукової та професійної активності відповідає Ліцензійним умовам.

Керівником проектної групи (при відкритті спеціальності) - призначається із науково-педагогічних працівників та/або наукових працівників зі складу проектної групи, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії, відповідає вимогам Ліцензійних умов.

Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами.

Ліцензування - процедура визнання спроможності юридичної особи (закладу вищої освіти, наукової установи) провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Ліцензійні умови - Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами).

Національна рамка кваліфікацій (НРК) - системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

Освітній компонент - змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання.

Освітній процес - інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність - діяльність вищих навчальних закладів (наукових установ), що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої,

післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб.

Освітня програма (освітньо-професійна, освітньо-наукова, освітньо-творча) - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Проектна група - визначена наказом директора група наукових та/або науково-педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на третьому рівні вищої освіти і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Проектна група повинна складатися з наукових та/або науково-педагогічних працівників, які працюють у Центрі за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі (крім проектної групи з цієї ж спеціальності в даному навчальному закладі).

Результати навчання - сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти. Програмні результати навчання за освітньою програмою відображаються в навчальних програмах дисциплін, практик та інших компонентів освітньої програми.

Робоча навчальна програма дисципліни - навчально-методичний документ, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

Силабус - загалом теж саме, що й навчальна програма дисципліни, але з тією різницею, що навчальні програми затверджуються на п'ятирічний термін, а силабуси — динамічні, гнучкі інструменти викладача. Їх можна та треба змінювати в разі освітньої необхідності для кожного семестру.

Якість вищої освіти - рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

3. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

Гарант освітньої програми виступає ідеологом з розробки і реалізації освітньої програми, забезпечення і контролю якості загальної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Гарант освітньої програми, наукові та/або науково-педагогічні працівники відділів дотримуються ліцензійних вимог під час започаткування та провадження освітньої діяльності за відповідною освітньою програмою.

Склад робочої групи з розробки освітньої програми формується гарантом освітньої програми (керівник робочої групи), розглядається на засіданні Вченої ради Центру.

Гарант (керівник робочої групи) входить в склад проектної групи (при відкритті спеціальності) та групи забезпечення (для діючої спеціальності) спеціальності, як науковий та/або науково-педагогічний працівник.

Директор Центру здійснює керівну і наглядову функцію за діяльністю робочих груп з розробки освітніх програм та відповідає за повну та якісну їх реалізацію.

Основними завданнями гаранта освітньої програми та робочої групи є:

- забезпечення відповідності змісту програми стандарту вищої освіти;
- загальне керівництво змістом освітньої програми: актуалізація варіативної компоненти у відповідності до потреб ринку праці, програм міжнародної академічної мобільності;
- координація роботи з розробки освітньої програми та її навчально - методичного забезпечення;
- визначення кадрового забезпечення й умов реалізації освітньої програми;
- організація заходів, спрямованих на запити стейкхолдерів, конкурентоспроможної на ринку праці та актуалізація освітньої програми з урахуванням сучасних вимог;
- організація самоаналізу освітньої програми з метою контролю якості підготовки здобувачів вищої освіти.

4. ФУНКЦІЇ

Функціональні обов'язки гаранта освітньої програми щодо забезпечення якості освіти:

- контроль дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти щодо кількісних та якісних показників кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності;
- визначення цілей програмних результатів навчання на відповідність стандарту вищої освіти, Національній рамці кваліфікацій, реалізації місії і стратегії Центру та можливості запровадження освітньої програми;
- аналіз тенденцій ринку праці та відмінностей/подібностей освітньої

програми аналогічним вітчизняним та іноземним програмам;

- урахування галузевого та регіонального контекстів у формулюванні цілей та програмних результатів освітньої програми;

- формування освітньої програми спільно з робочою групою, з урахуванням вищезазначеного, заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та здобувачів вищої освіти;

- визначення структурно-логічної послідовності при формуванні освітніх компонент для здобуття відповідних компетентностей за кожним освітнім рівнем;

- здійснення аналізу, контролю щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичною літературою, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо та якості навчально-методичного контенту освітньої програми;

- здійснення організаційних та координаційних функцій щодо забезпечення освітньої програми необхідними інформаційними ресурсами, навчально-методичними матеріалами, устаткуванням, обладнанням, технічними засобами навчання тощо;

- оновлення та перегляд цілей освітньої програми внаслідок рекомендацій, опитувань заінтересованих сторін з урахуванням тенденцій змін на ринку праці.

5. ПРАВА ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

5.1. Гарант освітньої програми має право:

- брати участь у роботі структурних підрозділів і органів управління Центру, де обговорюються і вирішуються питання реалізації освітньої програми;

- розподіляти функціональні обов'язки між науковими та/або науково-педагогічними працівниками в межах освітньої програми, контролювати своєчасність та якість їх виконання;

- рекомендувати кандидатури наукових та/або науково-педагогічних працівників для якісного забезпечення освітньої діяльності та реалізації освітньої програми;

- вносити на розгляд Вченої ради Центру пропозиції щодо удосконалення та забезпечення ефективної реалізації освітньої програми.

5.2. Відповідальність гаранта освітньої програми за:

- якість її реалізації спільно з групою забезпечення спеціальності та науковими та/або науково-педагогічними працівниками, які відповідають за виконання освітньої програми;

- результати проведення процедури акредитації освітньої програми на відповідність критеріям;

- формування і зберігання паперових та електронних версій портфоліо освітньої програми.

6. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ З ІНШИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

6.1. Гарант освітньої програми взаємодіє зі структурними підрозділами Центру для організаційного та нормативно-правового її забезпечення, що спрямовано на ефективне функціонування освітньої програми і підвищення якості навчального процесу в частині його повноважень.

6.2. Гарант освітньої програми взаємодіє із керівниками та членами групи забезпечення інших спеціальностей Центру.

6.3. Гарант освітньої програми взаємодіє з відповідальною особою за процедури ліцензування та акредитації для здійснення підготовки процесу ліцензування спеціальностей та акредитації освітніх програм.

6.4. Гарант освітньої програми взаємодіє з відповідальною особою з питань моніторингу якості вищої освіти для впровадження інноваційних підходів при реалізації освітньої програми.

6.5. Гарант освітньої програми спільно з адміністратором ЄДЕБО та відділом кадрів забезпечують актуальність інформації в ЄДЕБО та на офіційному сайті Центру.

Заступник директора з наукової роботи
к.геол.н.

Ольга СЕДЛЕРОВА